

Ein høna í havsneyð.

Søga fyrri smá børn.

»At fara upp við høsnum« er tilikið. Og ikki var meir enn hálvaljóst, ta vóru høsini longu niðri í taraköstinum og gjördu sær til góðar. — Íðandi fult var av maðki, so skjótt mettadust tey. Og við høsnum sum við fólki — sum magin fyllist, gerst hýrurin betur og betur, og hugurin at práta økist.

— Hetta er ein vælsignaður morgun, helt ein fjaðursár gomul høna; — og metuna hava vit longu fingið.

— Ja, nú hevði verið stuttligt at kunnað flogið burt í onnur lond at sæð, hvussu har er vorðið. svaraði ein lítill gráspröklut høna.

— Hevði eg havt flog sum másin, so fleyg eg beinan vegin eystur til Japans — har eru hönurnar so skeivoygdar og so vakrar, segði hanin. Og so bretti hann sær á: — Kukulárakó!

— Ja, tað kundi líkist tær, tín revur, svaraði hin fjaðursára; men eg kvíði fyrri, at tú brátt hevði verið kiptur og etin. — Verð tá erpin!

Og allar hönurnar flentu: — Gágágágá g—á! Tí hetta hildu tær vera góða glósu. Jú, hin gamla var hittin-orðað, sanniliga.

Nú var tagn eina løtu. So segði hin grásprökluta: — Hevði eg sloppið til Onglands; har hava eggini so góðan prís, so høsini standa óivað høgt í metum har.

— Íðan, so mátti tú roynt tað, helt hin fjaðursára háðandi.

— Tað er ikki sum at siga tað, svaraði hin grásprökluta. — Hvar fái eg far? Eg eri skerd, so flúgva kann eg ikki.

— Tú ert so hönubýtt, svaraði hin fjaðursára. Tú hevur einans fingið eyguni at sova við, skilji eg. Sær tú ikki hatta vakra skipið, ið flýtur úti fyrri Kattarhellu? Far tú bara umborð á tað. Og kom so aftur av ferð og sig okkum frá tí, ið tær verður fyrri burtur í londum.

Hin grásprökluta skakaði hövdið og hugdi út á sjógv. Jú, sanniliga, har fleyt ein tólvalna stokkur úti fyrri Kattarhellu. Hon gjördist heldur smoykin: — Hatta er einki trygt far, segði hon.

— Nú tordi hon ikki! argaði hin fjaðursára; hon man óttast fyrri, at einhvör fjóðurin verður vát.

— Gágágágá g—á! flentu hönurnar.

— Jú, víst tori eg, svaraði hin grásprökluta; men hevur eingin tykkara hug at gera ferðalag við mær?

— Ánei, sjóhug havi eg ongantið havt, helt ein hvítur Italianari. — Men far tú bara einsamöll, um dirvið ikki trýtur tær.

— Hon torir ikki! argaði hin fjaðursára.

Gágágágá g—á! flentu hinar.

— Jú, víst tori eg — tað skulu tit fáa at siggja. Nú fari eg, og so kunnu tit hava tað so gott eftiri í tarakösti-

num. Verðin er víðari enn ein taraköstur skal eg siga tykkum. — Og so fór hon oman á Kattarhellu. Men heldur krýkin gekk hon; tí satt at siga, djörv var hon ikki.

— Hatta býtta beistið! rópti hin fjaðursára.

— Klíklaklý! rópti hanin. Á góðum føroyskum máli er hatta nakað tað sama sum: Góða ferð, søta mín!

Flagsandi tók hin grásprökluta renningarlop. Jú, sanniliga eydnaðist tað: Hon náddi umborð.

— Gágágágá g—á! flentu hönurnar.

— Áh, haldið tit bara nev! rópti hin grásprökluta firtin.

— Heilsa Onglands drottning! rópti hanin. — Og sig henni frá, hvussu vakurt vel eg havi.

Og so sigldi skipið; men tað fór inn eftir fjörðinum.

— Ikki er tað Onglands hav hon siglir nú, helt hin hvíta.

— Hon man ætla sær at leggja at landi í Ameriku fyrst, síðan hon heldur hasa leiðina, helt ein høna við kliptum veli.

Hin grásprökluta var ikki djörv. Hon spákaði varliga aftur og fram eftir stokkinum. Bara eg ikki detti úti, ynskti hon: tí hon dugði als ikki at svimja.

Skipið sigldi inn við landi. Tá tað kom inn móti Vikunum, kom ein stór havtaska út úr Kósini. Hon sá hönuna á tólvalna stokkinum.

— Hatta var vorðið sum gloypubitin, helt hon, tí hon ætlaði sær at eta hönuna. Kvikkliga svam hon yvir at henni og ætlaði at læsa tennirnar um fótturnar á henni; men hin grásprökluta varnaðist hana. Á dú, sum hon var skökk, tá hon sá inn í hin gapandi havtaskukjafin (minnst til: havtaska hevur kjaft, men tað hevur fólk ikki) — tennirnar vóru á at lita sum hvassir knívsoddar. Hon gjörði eitt skarvlop fram eftir stokkinum, og havtaskan náddi henni ikki.

Men hon fylgdi skipinum, sum tað sigldi inn eftir fjörðinum, og av og á nærkaðist hon hönuni, ið sjálvsagt var kvøk at flyta seg undan henni.

Nei, sum hönan var bangin. Hon titaði aftur og fram eftir stokkinum og kákaði sum bert hönur kunnu káka. Onei, onei, hetta var ein vánaferð! Komi eg og livs til lands, aldri skal fótur mín stiga á nakað, sum flýtur. Á slíka vandaferð, eg kom mær í. Hevði eg ongantið verið farin úr taraköstinum. Tað vildi eg ynski.

— Kom tú bara higar til mín, segði havtaskan, her á Vikarhogunum trýtur ikki tarin við botnin.

— Nei, eg komi ikki, meðan eg sjálv man ráða, segði hönan: Gágá, gágá, g—á!

Enn eina løtu elti havtaskan, men so rýmdi hon og legði seg inn millum Rinkusteinar at jagla ein brosmukál.

Hönan var ógviliga uppskakað; men sum skip hennara kom longur og longur inn á fjörðin, sissaðist hon meir og meir, og komin inn fyrri Hövdan, var hon reiðiliga birg aftur. Men hýrurin var kortini ikki av tí besta; tí hon ynskti seg aftur á landi.

Sum her er vakurt segði hönuna, tá hon kom inn fyrri Stórasand. Hetta man vera Ongland, tað er einki at ivast í. Hevði eg nú bara sloppið í land, so skuldi eg borið heilsanina frá hönunum til Onglands drottning, og so hevði eg óivað sloppið at skavað í kongsins tarakösti. Tað hevði verið stuttligt.

Men hon rak fram við sandinum og slapp ikki á land. Hon ynskti so hjartaliga, at hon var ein dunna, tí so hevði hon kunnað svomið inn á land. Men einki batti. — Tað batar einki at ynskja seg at vera dunna, tá ein er ein høna.

Og so sigldi skipið út við hinum landinum.

Ein bátur róði inni undir landi. Ein gamalur gráskeggjatur maður sat við áramnar, meðan ein unglingi helt tráðun. Teir dyrgdu eftir berggyltu.

Teir nærkaðust stokkinum, og nú ber hin yngri eygað við hann.

— Eg meini, har flýtur ein reki, segði hann. Og ein skuri situr á honum.

— Ja, sanniliga, helt hin gráskeggjuti, og tað er ein góður reki eisini. Handan megu vit bjarga okkum. Og so róði hann at rekanum.

Hin grásprökluta sat og kúrdi við hövðinum niður millum herðarnar. Ikki varnaðist hon bátin, fyrr ena hacin knelti móti stokkinum.

— Hatta er eingin skuri, segði unglingin.

— Onei, svaraði hin gráskeggjuti. Handan fuglin kenni eg ikki. Hann er so meinlikur eini hönu. Man hatta vera ein sjóhöna?

— Ikki veit eg, helt unglingin; men hetta er ein væla reki. Hendan vil eg hava.

— Íðan, hav tú hann so. So taki eg sjóhönuna. Hon eigur at smakka nakað væl. Ikki man sjóhöna vera nakað oggfuglur, kann eg ætla, helt hin gráskeggjuti.

Tá báturin knelti móti stokkinum gjördist hin grásprökluta skökk. Hon flagsaði sær inn í bátin og fram undir røngina við eitt ræðuligt levint: Gágá—gá, g—á!

Teir gjördu rekan fastan og sessaðust báðir við áramnar.

Tá teir komu inn fyrri lendingina fór hin gráskeggjuti fram í skut at taka hönuna og gera bátin fastan. Men hann var dreivlorkutur, og hönan fór flagsandi millum hendur hansara og upp á land. Gágágágá, g—á!

— Á dardakoy! rópti hin gráskeggjuti; tí illbön kom ikki av munnin hans ara.

Unglingurin flenti: — Tú skuldi stroytt salt á vel hennara, so hon kyrraðist eitt sindur.

Hin grásprökluta tók til beins niðan úr fjörðin, og hin gráskeggjuti leyp

Til Føroya lögtings.

Eg veit, at eg eri í samljóð við øll rættvist hugsandi menniskjur, tá ið eg Norðoyinganna vegna loyvi mær at venda mær til tað háttvirða lögtungum hjálp at fáa læknaflokkjuna við Klakksvíkar sjúkrahús loysta til vildar fyrri hin stóra meirluta av fólkinum innan fyrri Norðoyar læknadömi.

Mær nýtist ikki út í æsir at greiða heiðraðu lögtingsmonnum, hvussu læknaviðurskiftini í Norðuroyggjum liggja, hvat ið fólksins vilji og brennandi ynski er, tí eg veit, at læknamálið hevur verið haft so nógv á lofti bæði innantings og uttants, at allir tingmenn kenna fult og heilt, hvat ið leikar á hjá Norðingum málinum viðvíkjandi.

Til fulla loysn og greiðan av málinum loyvi eg mær at seta fram til tingandi

UPPSKOT

Broyting í læknaskipanini í Norðoyum

1. Í teirri av lögtunginum tann 8.3. 1951 samtyktu læknaskipan fyrri Føroyar úttalast, at Klakksvík skal hava settan sjúkrhúslækna, ið fær fasta lön og harafrat rætt til at praktisera í bygðini.

Hettaverður skotið upp at broyta soleiðis:

Í Klakksvík verður settur ein sjúkrhúslækni, ið ikki hevur sjúkrakassapraxis. Samstundis verður tikin neyðug kommunulekna hjálp til at røkja sjúkrakassa og annan læknapraxis fyrri Norðoyar.

2. Tingið velur 3 limir til eina serliga sjúkrhústjórn fyrri Klakksvíkar sjúkrahús og loysir samstundis áður av lögtunginum valdu limir í Klakksvíkar sjúkrhússtýri úr starvi sínum. p. t. Tórshavn, tann 18. desember 1954.

Rich. Jacobsen.

Verður lagt fram á Føroya lögtungi.

upp á land og fór spelandi aftaná hönuni.

Unglingin stóð í bátinum og flenti — Nei, hygg töltingarnir á hasum gamla. Eg meini, hann hevði dugað til und, sum hann rennur. — Há, há, há!

Hin grásprökluta rann beina leið niðan eftir bönnum, og gráskeggin aftaná henni. Tá hon kom at eingjargarðinum, fleyg hon upp á hann. Hon var so móð nú. Best var at hvíla seg eina ötu, sum stundir góvust til tess. Jú, ein gamli var nakað burturi enn. Nei, um hon var pöst, hon orkaði ikki so mikið sum at káka longur.

Nú nærkast hin gráskeggjuti: Best mundi vera at fara varliga fram, helt hann og tók til at hjúkla fyrri henni. — Kom higar til mín stakkalin. Ikki nýtist tær at óttast meg Tú skal fáa byggkorn og epli eisini. Kom so, stakkalin.

Men hin grásprökluta hevði verið í lötum fyrr. Menniskjan var einki at lita á, tað helt hon seg vita. Og hon hevði ongan hug til at vera kipt, so best mundi vera at koma sær til rýmingar sum skjótast. — Gágágá, g—á,